

[Poul Hansen (Kalundborg).]

satte områder har fået en meget tilfredsstillende karakter. Grundprincipperne er nedlagt i artiklerne 27 og 31—34. Direkte udsprungne af de erfaringer, som den tyske nazisme i så særligt omfang påførte næsten alle besatte landes befolkning, hedder det, at der ikke må udøves fysisk eller moralsk tvang, der må ikke tages forholdsregler, der kan medføre fysisk lidelse for eller udryddelse af de pågældende. Dette forbud omfatter ikke alene mord, tortur, legemsstraf, lemlæstelse og medicinske og videnskabelige forsøg, der ikke nødvendigvis af en sådan persons lægebehandling, men ligeledes alle andre brutale handlinger, hvadenten de begås af civile eller militære. Kollektive straffe, skræmme- og terrorforanstaltninger er forbudt, ligeledes plyndring og repressalier, og det er ligeledes udtrykkelig forbudt at tage gidsler.

Jeg finder, at disse bestemmelser er betydningfulde og værdifulde; det er derfor, jeg har taget anledning til her at nævne dem.

På samme måde vil jeg gerne nævne et par ting, som findes i artikel 49 i samme konvention, bl. a. bestemmelsen om, at tvungen masseoverførelse såvel som deportation af beskyttede personer fra et besat område til besættelsesmagtens eller et andet besat eller ubesat område er forbudt. Ligeledes findes der en bestemmelse om, at besættelsesmagten ikke må deportere eller overføre dele af sin egen civilbefolkning til det område, den besætter. Denne sidste bestemmelse er, såvidt jeg har forstået, taget med på dansk foranledning, begrundet i de erfaringer, vi selv har gjort med de tyske flygtninge her i landet.

Der er bestemmelser, som pålægger særlig hensyntagen til børn, og der er regler for arbejdsforhold, hvorunder jeg har hæftet mig ved en bestemmelse om, at det er forbudt at skabe arbejdsløshed for derved at tvinge arbejderne til at arbejde for besættelsesmagten.

En lang række artikler omhandler retsforhold. Her vil jeg gerne hæfte mig ved artikel 68, hvorefter en besættelsesmagt ikke må foreskrive dødsstraf for nogen handling, medmindre en sådan straffebestemmelse findes i det besatte områdes egen straffelovgivning. Det forekommer mig, at denne bestemmelse i konventionen må gå ind i vore egne overvejelser med henblik på femtekolonne-lovgivningen.

Vi håber ikke her i landet en gang til at komme ud for en besættelse. Vor uden-

rigs- og forsvarspolitik sigter mod det mål at undgå en ny besættelse, men vi har ingen absolut garanti derfor, og det er derfor af stor betydning, at befolkningen ved, hvad der er dens ret, hvis ulykken mod forventning skulle ske. Vi har ganske vist før set internationale retsregler blive trampet under fode, men jeg har alligevel den tro, at det spiller en rolle for en eventuel besættelsesmagt, om befolkningen i det besatte område er fuldtud klar over omfanget af sine rettigheder. Det vil have en tilbageholdende virkning på en eventuel trang til at sætte sig ud over de givne bestemmelser. Jeg ser en bekræftelse på denne tankegang deri, at alle fire konventioner indeholder en artikel, hvori, som det hedder, de høje kontraherende parter forpligter sig til i krig som i fred i videst muligt omfang at udbrede kendskabet til konventionernes tekst. De forpligter sig til at optage studiet af dem, hedder det, i deres militære og såvidt muligt i deres civile undervisningsprogram. Nu er disse konventioner vel ikke det bedst egnede stof for studium i børneskolen, men der måtte kunne findes andre veje.

Den højtærede udenrigsminister gjorde i sin forelæggelsestale opmærksom på, at justitsministeriet havde den opfattelse, at de krav om straffesanktioner, som stilles i konventionen, i alt væsentligt ville kunne tilfredsstilles i henhold til gældende regler i den borgerlige og den militære straffelov. Men det spørgsmål, jeg har nævnt, spørgsmålet om udbredelse af kendskabet til konventionerne, udtalte den højtærede minister sig ikke om, og jeg kunne tænke mig at spørge, hvad regeringen i så henseende har tænkt sig.

Jeg synes, at vi herinde har en pligt til, så langt det er gørligt, at sikre, at hele befolkningen, om jeg så må sige, på et forståeligt dansk gøres bekendt med konventionernes vigtigste bestemmelser.

I forbindelse med forhandlingsdelegationernes underskrift på konventionerne har en række stater på enkelte punkter taget forbehold. I sine bemærkninger behandler den danske forhandlingsdelegation retten til at tage forbehold og konsekvenserne heraf, og jeg skal derfor ikke ved denne lejlighed gå nærmere ind derpå, men må forbeholde mig, at også dette spørgsmål eventuelt kan drøftes i udvalget.

Endelig slutter den danske forhandlingsdelegation sine bemærkninger med at stille en række forslag. Den foreslår nedsat et udvalg om oprettelse af sanitære beskyttelseszoner, et udvalg om hjælpetjenesten ved